

SİRKÜLER

Sirküler No : 2018-50

Sirküler Tarihi : 08.10.2018

Konu : **Döviz ve Dövizle Endeksli Sözleşmelere İlişkin 2018-32/51 Sayılı Tebliğ**

6 Ekim 2018 tarih ve 30557 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2008-32/34)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2018-32/51)'de dövizli sözleşmeler ile ilgili yapılan düzenlemelere ilişkin açıklamalarımız şöyledir;

SÖZLEŞMELER / KİŞİLER	Türkiye'de yerleşik Kişiler (Tüm Taraflar)	Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan kişiler (4/a) (Taraflardan biri)	Dışarıda yerleşik kişilerin Türkiye'de bulunan; şube, temsilcilik, ofis, irtibat bürosu, yüzde 50 ve üzerinde pay sahipliklerinin bulunduğu şirketler ile serbest bölgelerde yer alan şirketler (Taraflardan biri) (16)
Konut ve çatılı işyeri dahil gayrimenkul satış sözleşmeleri(1)	DÖVİZLİ OLAMAZ	DÖVİZLİ OLAMAZ	DÖVİZLİ OLAMAZ
Konut ve çatılı işyeri dahil gayrimenkul kiralama sözleşmeleri (2)	DÖVİZLİ OLAMAZ	DÖVİZLİ OLAMAZ	DÖVİZLİ OLAMAZ
Yurtdışında ifa edilecek iş sözleşmeleri (3)	DÖVİZLİ OLABİLİR	DÖVİZLİ OLABİLİR	DÖVİZLİ OLABİLİR
Yurtdışında ifa edilecekler dışında kalan iş sözleşmeleri (3)	DÖVİZLİ OLAMAZ	DÖVİZLİ OLABİLİR	DÖVİZLİ OLABİLİR
Danışmanlık, Aracılık ve Taahhütçülük dahil hizmet sözleşmeleri (4)	DÖVİZLİ OLAMAZ	DÖVİZLİ OLABİLİR	DÖVİZLİ OLABİLİR
İhracat, transit ticaret, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler kapsamındaki hizmet sözleşmeleri (4/b)	DÖVİZLİ OLABİLİR	DÖVİZLİ OLABİLİR	DÖVİZLİ OLABİLİR
Yurtdışında gerçekleştirecek faaliyetler kapsamındaki hizmet sözleşmeleri (4/c)	DÖVİZLİ OLABİLİR	DÖVİZLİ OLABİLİR	DÖVİZLİ OLABİLİR
Türkiye'de yerleşik kişilerin, kendi aralarında akdedecekleri, Türkiye'de başlayıp yurt dışında sonlanan ve yurt dışında başlayıp Türkiye'de sonlanan elektronik haberleşme ile ilgili hizmet sözleşmeleri (4/ç)	DÖVİZLİ OLABİLİR	DÖVİZLİ OLABİLİR	DÖVİZLİ OLABİLİR

16/12/1999 tarihli ve 4490 sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu ile 491 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'da tanımlanan gemilerin inşası, tamiri ve bakımı (5)	DÖVİZLİ OLABİLİR	DÖVİZLİ OLABİLİR	DÖVİZLİ OLABİLİR
Gemi İnşası tamiri ve bakımı dışında kalan eser sözleşmeleri (5)	DÖVİZLİ OLAMAZ	DÖVİZLİ OLAMAZ	DÖVİZLİ OLAMAZ
İş Makinaları dahil taşıt satış sözleşmeleri (6)	DÖVİZLİ OLAMAZ	DÖVİZLİ OLAMAZ	DÖVİZLİ OLAMAZ
İş Makinaları dahil taşıt satış sözleşmeleri dışında kalan menkul satış sözleşmeleri (6)	DÖVİZLİ OLABİLİR	DÖVİZLİ OLABİLİR	DÖVİZLİ OLABİLİR
İş Makinaları dahil taşıt kiralama sözleşmeleri (7) (Bakınız 22)	DÖVİZLİ OLAMAZ	DÖVİZLİ OLAMAZ	DÖVİZLİ OLAMAZ
İş Makinaları dahil taşıt kiralama sözleşmeleri dışında kalan menkul kiralama sözleşmeleri (7)	DÖVİZLİ OLABİLİR	DÖVİZLİ OLABİLİR	DÖVİZLİ OLABİLİR
Bilişim teknolojileri kapsamında yurt dışında üretilen yazılımlara ilişkin satış sözleşmeleri ile donanım ve yazılımlara ilişkin lisans ve hizmet sözleşmeleri (8)	DÖVİZLİ OLABİLİR	DÖVİZLİ OLABİLİR	DÖVİZLİ OLABİLİR
4490 sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu ile 491 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'da tanımlanan gemilere ilişkin finansal kiralama (leasing) sözleşmeleri (9)	DÖVİZLİ OLABİLİR	DÖVİZLİ OLABİLİR	DÖVİZLİ OLABİLİR
32 sayılı Karar'ın 17 ve 17/A maddeleri kapsamında yapılacak finansal kiralama (leasing) sözleşmeleri (10)	DÖVİZLİ OLABİLİR	DÖVİZLİ OLABİLİR	DÖVİZLİ OLABİLİR
Kamu kurum ve kuruluşları ile Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı şirketlerinin taraf olduğu gayrimenkul satış ve gayrimenkul kiralama sözleşmeleri (12)	DÖVİZLİ OLAMAZ	DÖVİZLİ OLAMAZ	DÖVİZLİ OLAMAZ
Kamu kurum ve kuruluşları ile Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı şirketlerinin taraf olduğu gayrimenkul satış ve gayrimenkul kiralama sözleşmeleri dışındaki diğer sözleşmeler (12)	DÖVİZLİ OLABİLİR	DÖVİZLİ OLABİLİR	DÖVİZLİ OLABİLİR
Kamu kurum ve kuruluşlarının taraf olduğu döviz cinsinden sözleşmelerin ifası kapsamında olmak kaydıyla; yüklenicilerin üçüncü taraflarla akdettiği gayrimenkul satış, gayrimenkul kiralama ve iş sözleşmeleri (13)	DÖVİZLİ OLAMAZ	DÖVİZLİ OLAMAZ	DÖVİZLİ OLAMAZ
Kamu kurum ve kuruluşlarının taraf olduğu döviz cinsinden sözleşmelerin ifası kapsamında olmak kaydıyla; yüklenicilerin üçüncü taraflarla akdettiği diğer sözleşmeler (13)	DÖVİZLİ OLABİLİR	DÖVİZLİ OLABİLİR	DÖVİZLİ OLABİLİR
İş ve Hizmet Sözleşmeleri (16)	DÖVİZLİ OLAMAZ	DÖVİZLİ OLABİLİR	DÖVİZLİ OLABİLİR

Türkiye'de yerleşik yolcu, yük veya posta taşıma faaliyetinde bulunan ticari havayolu işletmeleri; hava taşıma araçlarına, motorlarına ve bunların aksam ve parçalarına yönelik teknik bakım hizmeti veren şirketler; sivil havacılık mevzuatı kapsamında havalimanlarında yer hizmetleri yapmak üzere çalışma ruhsatı alan veya yetkilendirilen kamu ya da özel hukuk tüzel kişiliği statüsündeki kuruluşlar ile söz konusu kuruluşların kurdukları işletme ve şirketler ile doğrudan veya dolaylı olarak sermayelerinde en az %50 hisse oranına sahip olduğu ortaklıkların Türkiye'de yerleşik kişilerle döviz cinsinden veya dövize endeksli bedeller içeren gayrimenkul satış, gayrimenkul kiralama ve iş sözleşmeleri (17)	DÖVİZLİ OLAMAZ	DÖVİZLİ OLAMAZ	DÖVİZLİ OLAMAZ
(17) Dışındaki diğer sözleşmeler	DÖVİZLİ OLABİLİR	DÖVİZLİ OLABİLİR	DÖVİZLİ OLABİLİR

(18) Döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılmayan sözleşmeler kapsamında düzenlenecek kıymetli evraklarda yer alan bedellerin döviz cinsinden veya dövize endeksli belirlenmesi mümkün değildir

(19) Uluslararası piyasalarda fiyatı döviz cinsinden belirlenen kıymetli madenlere ve/veya emtiaya endekslenen ve/veya dolaylı olarak dövize endekslenen sözleşmeler, dövize endeksli sözleşme olarak değerlendirilir.

(20) Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışındaki; şube, temsilcilik, ofis, irtibat bürosu, işlettiği veya yönettiği fonlar, yüzde elli ve üzerinde pay sahipliklerinin bulunduğu şirketler ile doğrudan ya da dolaylı olarak sahipliklerinde bulunan şirketler 32 sayılı Karar'ın 4 üncü maddesinin (g) bendi uygulaması kapsamında Türkiye'de yerleşik olarak değerlendirilir.

(21) İstisna kapsamına alınan ve 12 Eylül 2018 tarihinden önce akdedilmiş bulunan sözleşmeler istisnadır.

(22) Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın Geçici 8 inci maddesinin yürürlüğe girdiği tarihten önce akdedilmiş bulunan iş makineleri dâhil taşıt kiralama sözleşmeleri anılan geçici madde hükmünden istisnadır.

(23) İstisna kapsamına alınmayan sözleşmelerin taraflarca Türk parası olarak yeniden belirlenmesi zorunludur.

(24) İstisna kapsamına alınmayan sözleşmeler taraflarca yeniden düzenlenirken; tarafların mutabakatı aranır.

-Mutabakat sağlanamazsa akdedilen sözleşmelerde yer alan bedeller 02/01/2018 tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası efektif satış kuru (USD 3,7776, EURO 4,5525) kullanılarak TL tutarı belirlenir.

Örnek: Kira Dönemi 1 Haziran 2018 -31 Mayıs 2019 olan çatılı kira sözleşmesi aylık 1.000 USD'dir. Yeni kira belirlemesi şöyle olacaktır;

04.09.2018 tarihinde belirlenen kira $1000 \text{ USD} \times 3,7776 \text{ TL/USD} = 3.777,60 \text{ TL}$

2018 Ocak-Ağustos Tüfe Değişim Oranı : (Ağustos TÜFE endeksi 367,66 / 2017 Aralık TÜFE Endeksi 327,41=) % 12,29

2018 Eylül -2019 Mayıs Dönemi Aylık Kira Tutarı : $3777,60 \text{ TL} \times 1,1229 = 4.241,87 \text{ TL}$

2018 Eylül-2019 Mayıs Tüfe Değişim Oranı : % 10 olduğunu varsayalım.

2019 Haziran- 2020 Mayıs Dönemi Aylık Kira Tutarı : $4.241,87 \times 1,10 = 4.666,06 \text{ TL}$

2020 Haziran- 2020 Ağustos Dönemi Aylık Kira Tutarı son 1 yıllık tüfe oranı (2020 Mayıs-2019 Haziran TÜFE değişim oranı ile tespit edileceği kanaatindeyiz.

(25) İstisna tanınan tarafların yeni yapılacak sözleşmelerin Türk parası cinsinden yapılmasını veya mevcut döviz cinsinden veya dövize endeksli sözleşmelerde yer alan bedellerin 32 sayılı Karar'ın Geçici 8 inci maddesi uyarınca Türk parası olarak yeniden kararlaştırılmasını talep etmesi durumunda sözleşmelerde yer alan bedeller Türk parası cinsinden kararlaştırılır.

Bilgilerinize sunulur.

Saygılarımızla,

KAPSAM YMM LTD. ŞTİ.